PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2020/489,

annettu 2 päivänä huhtikuuta 2020,

Euroopan unionin erityisedustajan nimittämisestä Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua ja muita Länsi-Balkanin alueellisia kysymyksiä varten

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 31 artiklan 2 kohdan ja 33 artiklan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) On ratkaisevan tärkeää tehostaa unionin sitoumusta Serbian ja Kosovon * välisten suhteiden normalisoimisessa sekä unionin sitoumusta Länsi-Balkanin maille.

(2) Olisi nimitettävä Euroopan unionin erityisedustaja, jäljempänä 'erityisedustaja', Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua ja muita Länsi-Balkanin alueellisia kysymyksiä varten 12 kuukauden ajaksi.

(3) Erityisedustaja toteuttaa toimeksiantonsa tilanteessa, joka voi huonontua ja joka saattaa vaarantaa perussopimuksen 21 artiklassa määrättyjen unionin ulkoisen toiminnan tavoitteiden saavuttamisen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Euroopan unionin erityisedustaja

Nimitetään Miroslav LAJČÁK Euroopan unionin erityisedustajaksi, jäljempänä 'erityisedustaja', Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua ja muita Länsi-Balkanin alueellisia kysymyksiä varten 2 päivänä huhtikuuta 2020 alkavaksi ja 31 päivänä maaliskuuta 2021 päättyväksi kaudeksi. Neuvosto voi poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean (PTK) arvion perusteella ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan, jäljempänä 'korkea edustaja', ehdotuksesta päättää, että erityisedustajan toimeksianto päättyy aikaisemmin.

2 artikla

Poliittiset tavoitteet

Erityisedustajan toimeksianto perustuu seuraaviin unionin poliittisiin tavoitteisiin Länsi-Balkanilla ja on vakiintuneiden unionin politiikkojen mukainen:

a) ensisijaisesti Serbian ja Kosovon välisten suhteiden kokonaisvaltaisen normalisoinnin saavuttaminen, mikä on keskeistä maiden pyrkiessä parantamaan jäsenyysnäkymiään;

b) hyvien naapuruussuhteiden parantaminen ja lisäksi sovinnon edistäminen;

c) unionin näkyvyyden ja tehokkuuden lisääminen julkisuusdiplomatian avulla;

d) tarvittaessa unionin toimien yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden ja tehokkuuden edistäminen Länsi-Balkanilla.

---

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

3 artikla

Toimeksianto

Poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi erityisedustajan toimeksiantona on:

a) toimeksiannon keskeisten asioiden osalta tukea korkean edustajan puolesta Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua tiiviisti koordinoiden jäsenvaltioiden kanssa, pyrkiä Serbian ja Kosovon välisten suhteiden kokonaisvaltaiseen normalisoimiseen tekemällä oikeudellisesti sitova sopimus, jossa käsitellään kaikkia osapuolten välisiä ratkaisemattomia kysymyksiä kansainvälisen oikeuden mukaisesti ja jossa edistetään alueellista vakauttamista, sekä seurata ja tarvittaessa avustaa osapuolten työtä EU:n tukeman vuoropuhelun puitteissa tehtyjen aiempien sopimusten täytäntöönpanossa;

b) lisäksi tarvittaessa pyrkiä parantamaan hyviä naapuruussuhteita ja Länsi-Balkanin kumppaneiden välistä sovintoa auttamalla pääsemään irti menneisyyden painolastista;

c) osallistua aktiivisesti unionin tehokkuuden ja näkyvyyden parantamiseen Länsi-Balkanilla julkisuusdiplomatian avulla sekä tarvittaessa tiedottaa unionin arvoista ja aluetta koskevasta laajemmasta unionin toimintasuunnitelmasta ja edistää niitä, edistämällä unioniin liittyvien kysymysten laajempaa ymmärrystä ja tukea niille;

d) työskennellä koordinoidusti ja johdonmukaisesti suhteessa kaikkiin aluetta koskeviin unionin toimiin ja unionin yleisiin politiikkoihin sekä unionin edustustojen, unionin toimistojen ja erityisesti muiden Länsi-Balkanilla olevien erityisedustajien kanssa sekä ylläpitää tiiviistä yhteydenpitoa jäsenvaltioiden kanssa;

e) tukea korkean edustajan työtä ja unionin toimintaa alueella.

4 artikla

Toimeksiannon toteuttaminen

1. Erityisedustaja vastaa toimeksiannon toteuttamisesta korkean edustajan alaisuudessa.

2. PTK ylläpitää erityisiä suhteita erityisedustajaan ja toimii erityisedustajan ensisijaisena yhteyspisteenä neuvostoon. PTK huolehtii erityisedustajan strategisesta ja poliittisesta ohjauksesta toimeksiannon puitteissa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta korkean edustajan toimivaltaa.

3. Erityisedustaja toimii tiiviisti koordinoiden ja yhteistyössä Euroopan ulkosuhdehallinnon ja sen asiaankuuluvien yksiköiden kanssa.

5 artikla

Rahoitus

1. Erityisedustajan toimeksiantoon liittyviin menoihin tarkoitettu rahoitusohje on 2 päivänä huhtikuuta 2020 alkavana ja 31 päivänä maaliskuuta 2021 päättyvänä kautena 1 200 000 euroa.

2. Menoja hallinnoidaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti.

3. Erityisedustajan ja komission välillä tehdään sopimus menojen hallinnoinnista. Erityisedustaja on tilivelvollinen komissiolle kaikista menoista.

6 artikla

Avustajaryhmän perustaminen ja kokoonpano

1. Erityisedustaja vastaa erityisedustajan toimeksiannon ja siihen varattujen käytettävissä olevien taloudellisten resurssien asettamissa rajoissa avustajaryhmän muodostamisesta. Avustajaryhmällä on oltava asiantuntemusta toimeksiannon edellyttämistä poliittisista erityiskysymyksistä. Erityisedustajan on viipymättä ilmoitettava neuvostolle ja komissiolle avustajaryhmän kulloinenkin kokoonpano.

2. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja Euroopan ulkosuhdehallinto voivat esittää, että henkilöstöä lähetetään työskentelemään erityisedustajan kanssa. Tällaisen lähetetyn henkilöstön palkat maksaa jäsenvaltio, asianomainen unionin toimielin tai Euroopan ulkosuhdehallinto, jäljempänä 'lähettävä viranomainen'. Myös jäsenvaltioiden unionin toimielimiin tai Euroopan ulkosuhdehallintoon lähettämät asiantuntijat voidaan asettaa työskentelemään erityisedustajan kanssa. Sopimussuhteisen kansainvälisen henkilöstön on oltava jäsenvaltioiden kansalaisia.

3. Kaikki lähetetyt työntekijät pysyvät hallinnollisesti lähettävän viranomaisen alaisina, ja he suorittavat tehtävänsä ja toimivat erityisedustajan toimeksiannon toteuttamista edistävällä tavalla.

7 artikla

Erityisedustajan ja erityisedustajan henkilöstön erioikeudet ja vapaudet

Erityisedustajaan ja erityisedustajan henkilöstöön liittyvistä erioikeuksista, vapauksista ja muista takuista, jotka ovat välttämättömiä operaation loppuun saattamiseksi ja sen joustavaksi suorittamiseksi, sovitaan tilanteen mukaan yhdessä vastaanottajapuolten kanssa. Jäsenvaltiot ja Euroopan ulkosuhdehallinto antavat tätä varten kaiken tarvittavan tuen.

8 artikla

EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen turvaaminen

Erityisedustajan ja erityisedustajan avustajaryhmän jäsenten on noudatettava neuvoston päätöksessä 2013/488/EU ([1]) vahvistettuja turvallisuutta koskevia periaatteita ja vähimmäisvaatimuksia.

9 artikla

Tiedonsaanti ja logistiikkatuki

1. Jäsenvaltiot, komissio ja neuvoston pääsihteeristö varmistavat, että erityisedustaja saa käyttöönsä kaikki olennaiset tiedot.

2. Unionin edustustot ja toimistot tai jäsenvaltiot taikka molemmat antavat tarvittaessa logistiikkatukea alueella.

10 artikla

Turvallisuus

Erityisedustaja toteuttaa perussopimuksen V osaston nojalla unionin ulkopuolisiin operaatioihin lähetetyn henkilöstön turvallisuutta koskevan unionin politiikan mukaisesti kaikki kohtuudella toteutettavissa olevat toimenpiteet erityisedustajan toimeksiannon mukaisesti ja vastuualueen turvallisuustilanteen perusteella suoraan hänen alaisuudessaan olevan koko henkilöstön turvallisuuden edistämiseksi, erityisesti

a) laatimalla Euroopan ulkosuhdehallinnon ohjeisiin perustuvan erityisen turvallisuussuunnitelman, joka käsittää henkilöstön turvalliseen siirtymiseen vastuualueelle ja sen sisällä sekä turvallisuutta vaarantavien tilanteiden hallintaan sovellettavat erityiset fyysiset, organisatoriset ja menettelyä koskevat turvallisuustoimenpiteet, sekä operaation valmius- ja evakuointisuunnitelman;

b) varmistamalla, että unionin ulkopuolelle lähetetyllä koko henkilöstöllä on vastuualueen olosuhteiden edellyttämä korkean riskin kattava vakuutusturva;

c) varmistamalla, että kaikille unionin ulkopuolelle lähetettäville erityisedustajan henkilöstön jäsenille, myös paikalta palvelukseen otetulle henkilöstölle, annetaan joko ennen vastuualueelle saapumista tai heti saapumisen yhteydessä Euroopan ulkosuhdehallinnon kyseiselle alueelle antamaan riskiluokitukseen perustuva asianmukainen turvallisuuskoulutus;

d) varmistamalla, että kaikki säännöllisten turvallisuusarviointien pohjalta annetut suositukset pannaan täytäntöön, ja antamalla edistymistä koskevien selvitysten ja toimeksiannon toteuttamista koskevien selvitysten yhteydessä korkealle edustajalle, neuvostolle ja komissiolle kirjallisia raportteja suositusten täytäntöönpanosta ja muista turvallisuuskysymyksistä.

([1]) Neuvoston päätös 2013/488/EU, annettu 23 päivänä syyskuuta 2013, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista turvallisuussäännöistä (EUVL L 274, 15.10.2013, s. 1).

11 artikla

Raportointi

Erityisedustaja raportoi säännöllisesti korkealle edustajalle sekä PTK:lle. Erityisedustaja raportoi tarvittaessa myös neuvoston työryhmille. Säännölliset raportit jaetaan COREU-verkoston kautta. Erityisedustaja voi antaa selvityksiä ulkoasiainneuvostolle. Erityisedustaja voi osallistua tiedottamiseen Euroopan parlamentille.

12 artikla

Koordinointi ja johdonmukaisuus

1. Erityisedustaja edistää unionin toimien yhtenäisyyttä, johdonmukaisuutta ja tehokkuutta sekä auttaa varmistamaan, että kaikkia unionin välineitä ja jäsenvaltioiden toimia käytetään johdonmukaisella tavalla unionin politiikan tavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden kanssa pyritään yhteistyöhön tarvittaessa. Erityisedustajan toimet koordinoidaan tilanteen mukaan komission, Bosnia ja Hertsegovinaan nimitetyn erityisedustajan, Kosovoon nimitetyn erityisedustajan ja alueella toteutettavien yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) operaatioiden toimien kanssa, rajoittamatta kuitenkaan komission, erityisedustajan edustuston päällikön ja erityisedustajan toimiston päällikön oikeuksia. Erityisedustaja tiedottaa säännöllisesti toiminnastaan jäsenvaltioiden edustustoille sekä unionin edustustoille ja toimistoille.

2. Paikan päällä erityisedustajan on pidettävä tiiviisti yhteyttä unionin edustustojen ja toimistojen päälliköihin alueella ja jäsenvaltioiden edustustojen päälliköihin. Näiden on kaikin tavoin pyrittävä avustamaan erityisedustajaa toimeksiannon toteuttamisessa. Erityisedustajan on myös pidettävä yhteyttä paikan päällä oleviin muihin kansainvälisiin ja alueellisiin toimijoihin.

13 artikla

Uudelleentarkastelu

Tämän päätöksen täytäntöönpanoa ja sen johdonmukaisuutta unionin kyseisellä alueella toteuttamien muiden toimien kanssa tarkastellaan säännöllisesti uudelleen. Erityisedustaja esittää korkealle edustajalle, neuvostolle ja komissiolle toimeksiannossa saavutettua edistymistä koskevan kertomuksen viimeistään 30 päivänä syyskuuta 2020 ja kattavan kertomuksen toimeksiannon toteuttamisesta viimeistään 31 päivänä tammikuuta 2021.

14 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 2 päivänä huhtikuuta 2020.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
A. METELKO-ZGOMBIĆ